

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТИ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі
20 __ жылғы «__» _____
№ _____

010000, Астана, Мажиліс Парламента
«__» _____ 20 __ года

2023 жылғы 3 мамыр жарияланды

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі
Ә.А.Смайыловқа

ДЕПУТАТТЫҚ САУАЛ

Құрметті Әлихан Асханұлы!

Қазақстан жер көлемі жағынан әлемде 9-орында бола тұра, елімізде ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілердің ауыл шаруашылығы алқаптарына қажеттіліктерін толық көлемде қанағаттандыра алмай отырған парадокс жағдай орын алып отыр.

Барлық дерлік өңірде фермерлік шаруашылықпен айналысқысы келетін азаматтарды қамтамасыз ету мәселесі жер ресурстарының жетіспеушілігіне келіп тірелуде. Ал, қазіргі таңда ең өзекті болып тұрған жұртшылықтың малына жайылымның жетіспеушілігі проблемасы Жайылым туралы заңды қайта қарау мәселесін Парламенттің жұмыс жоспарына қайтаруда.

Мәселені шешу нұсқаларының бірі Батыс Қазақстан, Атырау, Ақтөбе, Қызылорда, Жамбыл, Ұлытау және Қарағанды облыстарында орналасқан әскери полигондардың жерлерін пайдалану мәселелері жөніндегі Қазақстан–Ресей комиссиясы мүшелерінің ұстанымын түбегейлі өзгерту болып табылады.

1995 жылдан бастап Ресей Қазақстаннан әскери полигондарға 1 га үшін 1 мың 50 теңге болатын мардымсыз ақыға 8 жарым млн. гектардан астам немесе 86 мың км² жерді жалға алатыны жалпыға белгілі факт. Мұның үстіне бұл жалға алу сомасы 2005 жылдан бері өзгертілмеген. Бұл орайда жердің құнын кім және қандай әдістеме бойынша бағалады әрі жалдау мерзімі қашан аяқталады, бір гектар полигонды **толық қайта қалпына келтіру үшін бір мың теңге жеткілікті ме** немесе мұның бәрі республика бюджетіне салмақ боп түспей ме **деген сұрақ туындайды.**

Салыстырма үшін, полигондардың ауданы Әзербайжан (86,6 мың км²), БАӘ (83,6 мың км²), Чехия (78,9 мың км²), Грузия (69,7 мың км²) немесе

екеуін қоса алғанда Дания мен Нидерланды сияқты мемлекеттердің аумағымен бірдей.

Жоғарыда аталған комиссия жұмысының материалдарын зерделеу мемлекетіміздің өкілдерінің тісі батпайтын тұстарды көрсетті, ал Ресей тарапы өз мүдделерін өте қатаң ұстануда, айтпақшы, дәл осындай жағдайды ЕАЭО мәселелері аясындағы келіссөздерде де жиі байқауға болады.

Осыған байланысты комиссиясының Қазақстан тарапынан мүшелерінің тізімін беруді сұраймыз және бұл бақылау үшін ғана емес, біз Ресей тарапымен келіссөздер жүргізу шеңберінде комиссия мүшелеріне кез келген жәрдем көрсетуге дайынбыз.

Жалдау шартының келесі қайта қарау мерзімі – 2030 жыл. Сондықтан халықаралық уағдаластықтардың мызғымастық қағидаттарын қолдай отырып, Қазақстан Республикасының Парламентіндегі Ауыл партиясының фракциясы Қазақстан Республикасы Үкіметіне мынадай ұсыныстар енгізеді.

Жоғарыда аталған комиссия шеңберінде:

1) ағымдағы жылдың өзінде сынақ полигондарының жер учаскелерін халықтың ауыл шаруашылығы қызметінің мүддесі үшін азайту. Мысалы, 2019 жылдың өзінде Батыс Қазақстан облысы әкімдігі Сыртқы істер, Қорғаныс, Ауыл шаруашылығы министрліктеріне облыс аумағында Ресей Федерациясы жалға алған полигон аумағын 1 млн.100 мың гектарға (*Бөкей ордасы ауданы бойынша 700 мың га, Жаңақала ауданы бойынша 400 мың га*) қысқарту жөнінде пысықталған ұсыныс енгізді. Қорғаныс министрлігі Жол картасын әзірлеп, оны Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары-Сыртқы істер министрі бекіткен болатын. Бірақ баяғы жартас - сол жартас;

2) жерді кейіннен қайта қалпына келтіру қажеттігін ескере отырып, полигондарды жалға алу ақысының мөлшерлемесін шынайы мөлшерге дейін ұлғайту жағына өзгерту;

3) 2030 жылы жерді әскери полигондарға жалға беруді ұзарту немесе тоқтату мәселесі бойынша Қазақстан Республикасы Үкіметінің ұстанымын айқындау жөніндегі келіссөздер дереу басталсын.

Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлерді полигондарға беруден республикалық бюджеттің шығындары туралы ақпарат пен есептерді осы сауалға жазбаша түрде қоса беріп отырмыз.

«Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық Заңының 27-бабына сәйкес депутаттық сауалды қарау нәтижелері және оларды іске асыру бойынша қабылданған шаралар туралы заңда белгіленген мерзімде жазбаша жауап беруіңізді сұраймын.

Қосымша 1 парақта.

**Құрметпен,
«Ауыл» халықтық-демократиялық
патриоттық партиясы
фракциясының мүшелері**

**С. Егізбаев
Ж. Дайрабаев**

**А. Баққожаев
Қ. Абден
Н. Арсютин
А. Зейнуллин
Е. Саурықов
Т. Серіков**

**«АМАНАТ» партиясы
Фракциясының мүшелері**

**Н. Сәрсенғалиев
С. Нұртаза**

**Қазақстан Халық
партиясы фракциясының
мүшесі**

И.Сұңқар

**Бірмандаттық аумақтық
сайлау округтері бойынша
сайланған депутаттар**

**А. Құспан
Д. Қасқарауов**

*орын. Ә. Қапезова
тел.746747*

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі
20 __ жылғы «__» _____
№ _____

010000, Астана, Мәжіліс Парламента
«__» _____ 20 __ года

оглашен 3 мая 2023 года

Премьер-Министру
Республики Казахстан
А.А.Смаилову

ДЕПУТАТСКИЙ ЗАПРОС

Уважаемый Алихан Асханович!

У нас в стране сложилась парадоксальная ситуация, Казахстан занимая 9 место в мире по занимаемой площади не может в полной мере удовлетворить потребности сельхозтоваропроизводителей в сельхозугодиях.

Практически в каждом регионе вопрос обеспечения граждан, желающих заняться фермерским хозяйством, упирается в недостаток земельных ресурсов, а остро стоящая проблема нехватки пастбищ, в первую очередь для общественного стада, вернула в планы работы Парламента актуализацию закона о пастбищах.

Одним из вариантов решения вопроса является принципиальное изменение позиции членов Казахстанско-Российской комиссии по вопросам использования земель военных полигонов, расположенных в Западно-Казахстанской, Атырауской, Актыобинской, Кызылординской, Жамбылской, Улытауской и Карагандинской областях.

Общеизвестный факт, что с 1995 года Россия арендует у Казахстана под военные полигоны более 8 с половиной млн.га или 86 тыс.км² за символическую плату в 1 тыс. 50 тг. за 1 га, которая кстати не изменялась с 2005 года. Тут ставим вопрос, кто и по какой методике оценил стоимость земли и, когда закончится срок аренды, хватит ли одной тысячи тенге для полной рекультивации одного га полигона или это все ляжет на бюджет республики?

Для сравнения, площадь полигонов сопоставима с площадью таких государств как Азербайджан (86,6 тыс.км²), ОАЭ (83,6 тыс.км²), Чехия (78,9 тыс.км²), Грузия (69,7 тыс.км²) или Дания и Нидерланды вместе взятые.

Изучение материалов работы вышеупомянутой комиссии показывает беззубую позицию представителей нашего государства, тогда как российская

сторона очень жестко отстаивает свои интересы, кстати такую же ситуацию зачастую можно наблюдать на переговорах в рамках вопросов ЕАЭК.

В связи с этим просим представить список членов комиссии со стороны Казахстана, и это не только для контроля, мы готовы оказывать любое содействие членам комиссии в рамках ведения переговоров с российской стороной.

Следующий срок пересмотра договора аренды наступит в 2030 году, поэтому, поддерживая принципы незыблемости международных договоренностей, фракция партии Ауыл в Парламенте Республики Казахстан вносит в Правительство Республики Казахстан следующие предложения.

Незамедлительно начать в рамках вышеупомянутой комиссии переговоры по:

1) уменьшению уже в текущем году земельных участков испытательных полигонов в интересах сельскохозяйственной деятельности населения. Так например, еще в 2019 году акиматом Западно-Казахстанской области в министерства иностранных дел, обороны, сельского хозяйства было внесено проработанное предложение по сокращению территории полигона арендованной Российской Федерацией на территории области на 1 млн.100 тыс.га (700 тыс. га по Бокейординскому району, 400 тыс. га по Жангалинскому району). Министерством обороны была разработана Дорожная карта и утверждена заместителем Премьер-Министра - Министром иностранных дел Республики Казахстан, но воз, как говорится, и ныне там.

2) изменению ставки оплаты аренды полигонов в сторону увеличения до реальных размеров с учетом необходимости последующей рекультивации земель;

3) определению позиции Правительства Республики Казахстан по вопросу продления или прекращения аренды земель под военные полигоны в 2030 году.

В письменном виде прилагаем к данному запросу информацию и расчеты о потерях республиканского бюджета от вывода под полигоны земель сельскохозяйственного назначения.

В соответствии со статьей 27 Конституционного закона Республики Казахстан «О Парламенте Республики Казахстан и статусе его депутатов» о результатах рассмотрения депутатского запроса и принятых мерах по их реализации просим дать письменный ответ в установленный законом срок.

Приложение на 1 листе.

**С уважением,
члены фракции
Народно-демократической
патриотической партии «Ауыл»**

**Егізбаев С.
Дайрабаев Ж.
Баккожаев А.
Абден К.
Арсютин Н.**

**Зейнуллин А.
Саурыков Е.
Сериков Т.**

Члены фракции партии «AMANAT»

**Сарсенгалиев Н.
Нұртаза С.**

**Член фракции Народной партии
Казахстана**

Сұңкар И.

**Депутаты, избранные
по одномандатным
территориальным избирательным
округам**

**Құспан А.
Каскарауов Д.**

*исп.Капезова А.
тел.746747*

Информация по потерям сельхозпроизводства

Земельные участки под военными полигонами выведены из сельхоз оборота и они используются в целях, не связанных с ведением сельского хозяйства.

Согласно земельного законодательства при использовании сельскохозяйственных угодий в целях, не связанных с ведением сельского хозяйства начисляются потери сельскохозяйственного производства, которые подлежат возмещению в доход бюджета в целях сохранения уровня сельскохозяйственного производства путем восстановления площадей сельскохозяйственных угодий и их качества.

В размер арендной платы за полигоны не включены потери сельскохозяйственного производства.

Например, для Карагандинской области для пастбища максимальный размер потерь составляет – 90,0 тысяч тенге за 1 гектар, минимальный – 25,2 тыс. тенге, (согласно Постановления Правительства РК от 8 октября 2003 года № 1037 и приказа МНЭ РК от 23 декабря 2014 года № 161).

для Актюбинской области: мах – 115,2 тыс. тг, мин – 24 тыс. тг;

для Жамбылской области: мах – 58,8, тыс. тг, мин – 21,6 тыс. тг,

для Кызылординской области: мах – 56,4 тыс. тг, мин – 21,6 тыс.тг,

для Атырауской области: мах – 28,8 тыс. тг, мин – 22,8 тыс. тг,

для ЗКО: мах – 127,2 тыс.тг, мин – 22,8 тыс. тенге.

В среднем размер потерь составляет 74,4 тыс. тенге за гектар, общая сумма будет составлять: 74,4 тыс. тенге*4,8 млн. га (общая площадь сельхоз угодий полигонов) = **357,12 млрд. тенге.**

Ежегодные потери, учитывая десятилетний срок аренды, составляет более 300 миллиардов тенге.